

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Ndob/74/2023
Identifikačné číslo spisu: 6119349195
Dátum vydania rozhodnutia: 14.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6119349195.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti AB&B, s.r.o., Bratislava, Einsteinova 19, IČO: 44 946 031, zastúpenej Cívik Legal s.r.o., Bratislava, Seberíniho 6C, IČO: 54 256 160, proti žalovanej obchodnej spoločnosti SLOTRACO s.r.o., Bojnice, Kolonáda Bojnice 944, IČO: 36 316 822, zastúpenej HADBÁBNY & spol., advokátska kancelária, s.r.o., Žilina, Prielohy 1012/1C, IČO: 47 249 722, o zaplatenie sumy 40 148,81 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz č. k. 1Up/596/2017-63 z 11. januára 2018, proti ktorému podala žalovaná včasný a odôvodnený odpor. Na základe návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní vec bola postúpená Okresnému súdu Prievidza ako súdu príslušnému na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov. Okresný súd Prievidza rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 11Cb/13/2019-278 z 12. septembra 2022 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 40 148,81 eur s príslušenstvom spolu s náhradou trov konania v rozsahu 100%, titulom nezaplatených faktúr na zaplatenie odplaty za dodanie vyúčtovaného plnenia. Predmetná pohľadávka bola na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 21. júna 2017 medzi žalobkyňou ako postupníkom a pôvodným veriteľom pohľadávky, obchodnou spoločnosťou VEREX-ELTO a.s., ako postupcom postúpená na žalobkyňu za odplatu zodpovedajúcu hodnote postúpenej pohľadávky. Proti predmetnému rozsudku podala žalovaná odvolanie a Okresný súd Prievidza predložil vec Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu funkčne príslušnému na rozhodnutie o podanom odvolaní.

2. S poukazom na § 43 ods. 1 CSP Krajský súd v Trenčíne postúpil predmetnú vec vedenú na tomto súde pod sp. zn. 16Cob/14/2023 Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne príslušnému na konanie vo veci podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP. Postúpenie veci odôvodnil tým, že z obsahu spisu je

zrejme, že ide o konanie v obchodnoprávnej veci, ktorú rozhodol Okresný súd Prievidza, a preto na rozhodnutie o odvolaní v tejto veci je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici. V danej súvislosti Krajský súd v Trenčíne poukázal na okamžitú aplikovateľnosť novelizovaných procesných ustanovení týkajúcich sa funkčnej príslušnosti súdu aj na konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, vrátane konaní, kde boli odvolania predložené Krajskému súdu v Trenčíne pred 1. júnom 2023 a doposiaľ nebolo o nich rozhodnuté. S účinnosťou od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva vo veciach odvolaní proti rozhodnutiam súdu prvej inštancie so sídlom v obvode Krajského súdu v Trenčíne v obchodnoprávnej agende na Krajský súd v Banskej Bystrici. Výkon súdnictva tak prešiel z miestne príslušného Krajského súdu v Trenčíne na miestne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici. Z uvedených dôvodov neplatí ustanovenie § 471c CSP pred bodkočiarkou a príslušným na rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Banskej Bystrici. Podľa Krajského súdu v Trenčíne je daný postup v súlade so zmyslom a účelom prechodu výkonu súdnictva (tzv. zmenou súdnej mapy), a to požiadavkou na špecializáciu sudcov rozhodujúcich jednotlivé agendy.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že funkčne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 11Cb/13/2019-278 z 12. septembra 2022 je Krajský súd v Trenčíne. Ozrejmil, že v čase podania odvolania (12. októbra 2022) bol príslušným odvolacím súdom Krajský súd v Trenčíne podľa predpisov platných a účinných do 31. mája 2023. Zo znenia prechodného ustanovenia § 471c CSP podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva zásada dokončenia vecí na vecne a miestne príslušných súdoch podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 s jedinou výnimkou, ak dochádza k prechodu výkonu súdnictva na iný súd, v takom prípade aj veci napadnuté do 31. mája 2023 dokončia už sudy vecne a miestne príslušné podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023. V danej súvislosti zdôraznil, že od 1. júna 2023 nedošlo k zmene funkčnej príslušnosti, došlo len k doplneniu miestnej príslušnosti odvolacích súdov do ustanovenia § 34 ods. 1 CSP a k vymedzeniu kauzálnej príslušnosti odvolacích súdov v rámci funkčnej príslušnosti v ustanovení § 34 ods. 2 CSP. S účinnosťou od 1. júna 2023 vo vzťahu k odvolacím súdom nedošlo k žiadnemu prechodu súdnictva, t. j. k zániku akéhokoľvek krajského súdu a nástupníctvu iného krajského súdu. Ustanovenie § 471c CSP nemenuje osobitne funkčnú a kauzálnu príslušnosť, podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici, z absencie doslovného vymenovania funkčnej a kauzálnej príslušnosti v citovanom ustanovení nevyplýva zámer, účel a zmysel reformy súdnej mapy (uskutočnenej zákonom č. 150/2022 Z. z.), aby odvolania napadnuté do 31. mája 2023 boli rozhodované podľa novej právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023. Kauzálna príslušnosť je v danom prípade podmnožinou miestnej príslušnosti, pretože v závislosti od druhu kauzy určuje, ktorý z existujúcich funkčne príslušných odvolacích súdov je tým súdom, ktorému svedčí miestna príslušnosť. Pokiaľ je teda kauzálna príslušnosť podmnožinou miestnej príslušnosti a zároveň prechodné ustanovenie § 471c CSP k úpravám účinným od 1. júna 2023 výslovne upravuje miestnu príslušnosť, platí, že prostredníctvom ustanovenia § 471c CSP zákonodarcu normoval aj kauzálnu príslušnosť tým spôsobom, že konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných (teda aj kauzálne) príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Dané prechodné ustanovenie je preto podľa Krajského súdu v Banskej Bystrici potrebné vykladať v súlade s účelom a cieľom, ktorý sa mal dosiahnuť uvedenou zmenou právnej úpravy v súvislosti s reformou súdnej mapy účinnou od 1. júna 2023. Z dôvodovej správy k ustanoveniu § 471c CSP vyplýva jednoznačný zámer, v zmysle ktorého sa veci vedené podľa úpravy účinnej do 31. mája 2023 presunú na nové sudy vecne a miestne príslušné len za splnenia jediného predpokladu, a to ak dochádza k prechodu výkonu súdnictva zo zrušených súdov na sudy novozriadené. Pri odvolacích súdoch k prechodu výkonu súdnictva nedošlo, pretože všetky odvolacie sudy zostali zachované. Krajský súd v Banskej Bystrici ďalej uviedol, že predloženie veci inému krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní podanom do 31. mája 2023, ktoré konanie má byť vedené pred konkrétnym krajským súdom podľa právnych predpisov účinných k tomuto dátumu, bez ďalšieho, t. j. bez výslovného zmocnenia v zákone a v rozpore s prezentovaným účelom zákonodarcu a predkladateľa tohto zákona, by mohlo predstavovať zásah do ústavného princípu zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V nadväznosti na uvedené Krajský súd v Banskej Bystrici uzavrel, že aj keď dôvodová správa nie je záväzná a sama o sebe nepredstavuje výkladové

pravidlo, je z nej možné jednoznačne zistiť účel, zmysel a cieľ zmenenej právnej úpravy. Zo žiadneho ustanovenia novej právnej úpravy nevyplýva zámer zákonodarcu a ani predkladateľa tejto právnej úpravy, aby staré, t. j. do 31. mája 2023 napadnuté odvolania rozhodovali krajské sudy príslušné podľa úpravy účinné od 1. júna 2023. Nie je žiaden rozumný dôvod dvojkoľajnosti výkladu príslušnosti súdov, kedy vecná a miestna príslušnosť podľa jednoznačného znenia § 471c CSP kopíruje pravidlo dokončenia starých vecí doterajšími súdmi, pričom na kauzálnu a funkčnú príslušnosť by sa malo aplikovať iné pravidlo v rozpore s jednoznačne prejavovým zámerom zákonodarcu podľa dôvodovej správy. Preto v súlade s § 34 ods. 1 CSP na rozhodnutie o odvolaní v predmetnom obchodnoprávnom spore začatom do 31. mája 2023 na okresnom súde nachádzajúcom sa v územnom obvode Krajského súdu v Trenčíne je aj naďalej funkčne príslušný Krajský súd v Trenčíne. Krajský súd v Banskej Bystrici pre úplnosť dodal, že ak by sa aj pre určenie príslušnosti odvolacieho súdu použila právna úprava účinná od 1. júna 2023, zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že pre účely určenia príslušnosti odvolacieho súdu v obchodnoprávných sporoch, rozhodnutie Okresného súdu Prievidza vyhlásené do 31. mája 2023 sa od 1. júna 2023 považuje za rozhodnutie Okresného súdu Trenčín.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne a Krajskému súdu v Banskej Bystrici podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný.

5. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

6. Podľa článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

7. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

8. Podľa § 22 písm. f) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne.

9. Podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

10. Podľa § 3 ods. 6 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Krajského súdu v Trenčíne je mesto Trenčín a jeho obvod tvorí aj obvod Okresného súdu Prievidza.

11. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom obchodnoprávnom spore rozhodol Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 11Cb/13/2019-278 z 12. septembra 2022 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 40 148,81 eur s príslušenstvom spolu s náhradou trov konania v rozsahu 100%, titulom nezaplatených faktúr na zaplatenie odplaty za dodanie vyúčtovaného plnenia. Predmetná pohľadávka bola na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 21. júna 2017 medzi žalobkyňou ako postupníkom

a pôvodným veriteľom pohľadávky, obchodnou spoločnosťou VEREX-ELTO a.s., ako postupcom postúpená na žalobkyňu za odplatu zodpovedajúcu hodnote postúpenej pohľadávky. Proti predmetnému rozsudku podala žalovaná odvolanie a Okresný súd Prievidza predložil vec Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Krajský súd v Trenčíne o odvolaní nerozhodol a v súvislosti s novelou Civilného sporového poriadku účinnou od 1. júna 2023, skúmajúc počas celého konania svoju funkčnú príslušnosť v odvolacom konaní, postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne a kauzálne príslušnému. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil, pričom svoju funkčnú príslušnosť namietol najmä s poukazom na nesprávny právny záver Krajského súdu v Trenčíne, ktorý v procese skúmania funkčnej príslušnosti neaplikoval v danom spore prechodné ustanovenie § 471c CSP. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne na rozhodnutie o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 11Cb/13/2019-278 z 12. septembra 2022.

13. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. (ďalej aj „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely, pričom v danom prípade je súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii Okresný súd Prievidza, t. j. okresný súd so sídlom v obvode Krajského súdu v Trenčíne.

14. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konanie začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pravidlo okamžitej použiteľnosti (novej) procesnej úpravy na všetky prebiehajúce konania začaté podľa doterajších predpisov nevyžaduje výslovné zákonné zmocnenie, keďže je odvoditeľné pomocou ústavného - konformného teleologického výkladu. Preto pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach ustanovené inak, konajúce súdy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov aplikujú novú právnu úpravu počnúc momentom jej účinnosti. Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie veci vyhnutím sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v spleti prechodných ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnu povahu sporu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2017 sp. zn. III. ÚS 267/2017).

15. Novela Civilného sporového poriadku zákon doplnila aj o prechodné ustanovenie § 471c k úpravám účinným od 1. júna 2023, podľa ktorého konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Uvedené prechodné ustanovenie predstavuje výnimku z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku, avšak vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných. Za použitia gramatického výkladu ustanovenia najvyšší súd dospel k záveru, že dané prechodné ustanovenie zachovanie funkčnej ani kauzálnej príslušnosti súdu neupravuje. Pre zachovanie princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je preto potrebné novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti obsiahnutú v § 34 ods. 2 písm. a) CSP aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

16. S názorom predkladajúceho súdu, ktorý v dôvodoch svojho nesúhlasu s postúpením veci uviedol tiež, že kauzálna príslušnosť je podmnožinou miestnej príslušnosti sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil argumentujúc tým, že platná právna úprava vyjadrenému právnomu názoru nezodpovedá. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd poukazuje na systematické členenie Civilného sporového poriadku,

ktoré v jednotlivých dieloch tretej hlavy prvej časti rozlišuje príslušnosť vecnú (§ 12), miestnu (§ 13 až § 21), kauzálnu (§ 22 až § 33) a funkčnú (§ 34 pre krajské sudy a § 35 pre Najvyšší súd Slovenskej republiky). Skutočnosť, že kauzálna príslušnosť má prioritnú povahu voči ostatným druhom príslušnosti (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2019 sp. zn. 5Ndob/2/2019) neznamená, že by ju bolo možné vnímať ako poddruh inej príslušnosti. Pri výklade prechodného ustanovenia § 471c CSP preto nemožno dospieť k záveru, že by v ňom bolo skryto (v rámci vecnej alebo miestnej príslušnosti) zahrnuté aj zachovanie kauzálnej príslušnosti. V prípade absencie funkčnej a kauzálnej príslušnosti v ustanovení § 471c CSP nejde o pravú medzeru v zákone, teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zákonodarca v ustanovení § 471c CSP zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých do 31. mája 2023 neupravil vedome. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zákonodarca v znení tohto prechodného ustanovenia pristúpil k vymenovaniu iných druhov príslušnosti, ktoré zostávajú zachované (vecnej a miestnej príslušnosti), avšak kauzálnu a ani funkčnú príslušnosť neuviedol (na rozdiel od prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP). Z tohto pohľadu potom nie je priestor pre aplikáciu čl. 4 CSP. Prípadný rozpor s dôvodovou správou ako aj s usmernením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemožno odstraňovať výkladom, ktorým by sa zmenil nepochybný obsah predmetného ustanovenia (čl. 3 ods. 1 CSP). Postupujúcim súdom prezentovaný výklad, podľa ktorého by konania o odvolaniach podaných do 31. mája 2023 mali byť dokončené na pôvodných krajských súdoch, t. j. funkčne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nerešpektuje účel sledovaný novelou, ktorým je v prvom rade špecializácia súdov, vrátane súdov krajských. Navrhovaný výklad by spôsobil neželanú dvojkofajnosť, kedy by odvolacie konania v obchodnoprávných sporoch (napriek zamýšľanej špecializácii) naďalej prebiehali aj na krajských súdoch, ktoré už podľa novej právnej úpravy nemajú byť súčasťou špecializovaného obchodného súdnictva.

17. V predložennom spore o príslušnosť je potrebné vyriešiť aj nadväzujúcu otázku výkladu § 34 ods. 2 CSP vo vzťahu k obchodnoprávnym sporom, kedy okresným súdom konajúcim a rozhodujúcim v prvej inštancii nie je okresný súd vymedzený v § 22 CSP. V tomto prípade bol okresným súdom rozhodujúcim v prvej inštancii Okresný súd Prievidza, teda okresný súd patriaci podľa § 3 ods. 6 písm. a) zákona o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky do obvodu Krajského súdu v Trenčíne.

18. Najvyšší súd, v zhode s už skôr vysloveným právnym názorom v rozhodnutí sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16. augusta 2023, pri rozhodovaní o funkčnej príslušnosti súdu podľa § 34 ods. 1 a 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v danom obchodnoprávnom spore súdom prvej inštancie, ktorý nie je *expressis verbis* vymenovaný v § 22 CSP, prihliadajúc na článok 4 ods. 1 Základných princípov CSP, považuje za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ jedným z nosných dôvodov tzv. súdnej reformy bola špecializácia súdov, v Civilnom sporovom poriadku explicitne zvýraznená novou úpravou kauzálnej príslušnosti súdov (na konanie v obchodnoprávných sporoch v § 22), je nespochybniteľné, že pod funkčnú príslušnosť krajských súdov vymenovaných v § 34 ods. 2 písm. a) až c) CSP je potrebné zahrnúť všetky obchodnoprávne spory riešené na všetkých súdoch prvej inštancie spadajúcich tak do obvodov týchto troch krajských súdov, ako aj do obvodov krajských súdov vymenovaných v § 22 CSP. To, ktoré sudy prvej inštancie (okresné, mestské) patria do obvodu konkrétneho krajského súdu, stanovuje § 3 zákona o sídlach a obvodoch súdov. Keďže ustanovenie § 34 ods. 2 CSP nestanovuje inak, niet pochyb o tom, že (a *contrario*) podľa § 34 ods. 1 CSP je od 1. júna 2023 daná funkčná príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Košiciach ako súdov výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie vo vlastnom obvode (teda nie len okresným alebo mestským súdom v sídle krajského súdu). Na rozdiel od tejto príslušnosti, zahŕňajúcej všetky okresné, resp. mestské sudy v obvode týchto krajských súdov podľa zákona o sídlach a obvodoch súdov, potom nie je prijateľný taký výklad ust. § 34 ods. 2 CSP, vychádzajúci úzko len z jeho jazykového znenia, podľa ktorého by uvedené krajské sudy boli príslušné aj na ďalšie konania o odvolaniach v obchodnoprávných sporoch, avšak len proti tým rozhodnutiam, ktoré by vydali sudy prvej inštancie výslovne uvedené v § 22 CSP (okresné sudy v sídle ostatných krajských súdov). Takáto dvojkofajnosť jednoznačne nebola úmyslom

zákonodarcu. V tomto kontexte je na odkaz na ustanovenie § 22 (ako aj § 23) uvádzanom v § 34 ods. 2 CSP potrebné nahliadať tak, že pokiaľ základom súdnej reformy je špecializácia súdov/sudcov, ustanovenie § 22 z hľadiska kauzálnej príslušnosti súdov prvej inštancie stanovuje, ktoré z týchto súdov konajú v obchodnoprávných sporoch, a to s dôrazom na kauzu - právny charakter týchto sporov, potom ich majú riešiť pre celý obvod krajského súdu. Preto aj pre interpretáciu ustanovenia § 34 ods. 2 CSP z hľadiska účelu súdnej reformy je podstatné hľadisko obchodnoprávneho charakteru sporov a obvodu krajského súdu, uvádzaného v § 22 CSP. Najvyšší súd pri tomto závere vychádzal čiastočne z gramatického výkladu § 34 ods. 2 CSP, najmä z časti Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa..., kde bol zákonodarcom zvolený dôraz na konanie vymedzené v § 22 CSP (a nie na súd rozhodujúci podľa § 22 CSP), ktorý upravuje kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch, ako aj z teleologického výkladu zohľadňujúceho účel novely, ktorým je špecializácia súdov (vrátane odvolacích súdov) s cieľom zabezpečenia rýchlosti, kvality a efektívnosti rozhodovania v obchodnoprávných sporoch, a zároveň vychádzal z absencie prechodného ustanovenia, ktoré by obsahovalo odlišnú úpravu. Najvyšší súd aplikoval pri zvolenom riešení aj základné princípy Civilného sporového poriadku vymedzené v čl. 4 ods. 1 CSP a čl. 17 CSP.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že ustanovenie § 34 ods. 2 CSP je pri jeho interpretácii potrebné vnímať ako normu, ktorá síce nejednoznačne a vnútorne rozporne odkazuje na ust. § 22 CSP čo do identifikácie súdov prvej inštancie podriadených týmto odvolacím súdom, avšak zároveň ako ustanovenie, ktoré vymedzuje výlučný okruh odvolacích súdov pre oblasť obchodnoprávných sporov (tu akcentujúc dikciu § 34 ods. 2 - „Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní...“, teda nielen pre rozhodnutia vydané uvedenými súdmi, ale pre všetky rozhodnutia, kde konanie má charakter obchodnoprávnej sporovej agendy). To, že zákonodarcu opomenul, že obchodnoprávnu agendu do 31. mája 2023 viedli všetky súdy Slovenskej republiky, ako aj to, že môže nastať situácia, že nielen súdy výslovne uvedené v § 22 CSP aj v budúcnosti budú takúto agendu rozhodovať, nemôže viesť k inému záveru, ako tomu, že rigidný gramatický výklad predovšetkým ustanovení § 34 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 22 CSP by spôsobil sťažnú realizáciu špecializácie súdnictva (tzv. súdnej reformy).

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené konštatuje, že v prejednávanej spore je s účinnosťou od 1. júna 2023 v zmysle § 34 ods. 2 písm. a) v spojení s § 22 písm. f) CSP súdom funkčne príslušným na konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, ktoré bolo začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, Krajský súd v Banskej Bystrici, a to s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy a skutočnosť, že intertemporálne ustanovenie § 471c CSP neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023.

21. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na obdobné závery už vyslovené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6Ndc/19/2023 z 28. júna 2023 a tiež v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 257/2023 z 27. júna 2023. Totožné závery, aké prijal najvyšší súd v tomto rozhodnutí, boli zároveň prijaté už v uznesení najvyššieho súdu zo 16. augusta 2023 sp. zn. 5Ndob/5/2023, z 23. augusta 2023 sp. zn. 3Ndob/8/2023 a uznesení z 23. augusta 2023 sp. zn. 4Ndob/5/2023. Najvyšší súd dopĺňa, že prijatými závermi neprichádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu zásady perpetuatio fori (§ 36 CSP), keď k zmene funkčnej príslušnosti prišlo na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporality novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu. Preto pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa predchádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré však v rámci novely Civilného sporového poriadku vo vzťahu k funkčnej príslušnosti prijaté nebolo.

22. Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne preto

nie je dôvodný a na konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prievidza v spore o zaplatenie odplaty za dodanie vyúčtovaného plnenia je funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.